

Planuri energetice ale Uniunii Europene

Plan de Acțiune pentru Eficiența Energetică (2007 - 2012)

Comisia a adoptat un Plan de Acțiune al cărei scop este de a se obține o reducere a consumului de energie de 20% până în 2020. Planul de Acțiune conține măsuri care au în vedere îmbunătățirea performanței energetice a produselor, construcțiilor și serviciilor, îmbunătățirea randamentului producției și distribuției de energie, reducerea impactului transporturilor asupra consumului energetic, facilitarea finanțării și realizarea de investiții în domeniu, stimularea și întărirea unui comportament rațional față de consumul de energie cât și întărirea acțiunii internaționale în materie de eficiență energetică.

Act

Comunicatul Comisiei, din 19 octombrie 2006, „Plan de Acțiune pentru eficientizarea energetică : a realiza potențialul”, COM 545 final (2006), JO C 78 din 11 aprilie 2007

Sinteză

Prezentul Plan de Acțiune are drept scop mobilizarea publicului larg, decidenții politici și actorii de pe piață și transformarea pieței interne a energiei în a a fel încât cetățenii UE să beneficieze de infrastructuri (inclusiv construcțiile) de produse (aparate și automobile printre altele), proceduri și servicii energetice care să ofere cea mai bună eficiență energetică din lume.

Obiectul Planului de Acțiune este acela de a stăpâni și reduce cererea de energie și acțiunea orientată asupra consumului și aprovizionării pentru a se ajunge la reducerea cu 20% a consumului anual de energie până în 2020 (față de previziunile de consum energetic pentru 2020). Acest obiectiv corespunde realizării unei economii de aproximativ 1,5% pe an până în 2020.

Realizarea economiilor semnificative și durabile de energie implică, pe de o parte, dezvoltarea tehnicilor, produselor și serviciilor care economisesc energia, iar pe de altă parte, modificarea comportamentului pentru a se consuma mai puțin energie păstrând aceeași calitate a vieții. Planul expune o serie de măsuri de realizare a acestui obiectiv pe termen scurt și mediu.

Planul de Acțiune acoperă o perioadă de cinci ani, de la 1 ianuarie 2007 la 31 decembrie 2012. Comisia estimează că această perioadă va fi suficientă pentru a permite adoptarea și aplicarea celei mai mari părți din măsurile pe care le propune. O evaluare la jumătatea perioadei se va realiza în 2009.

Potențialul economiilor de energie

Comisia estimează că economiile de energie cele mai importante au în vedere următoarele sectoare: construcțiile de locuințe și cu destinație comercială (sectorul terțiar), cu un potențial de reducere evaluat de la 27% la 30%, industria prelucrătoare, cu posibilități de economie de aproximativ 25% și sectorul transporturilor, cu o reducere de consum estimată la 26%.

Aceste reduceri sectoriale ale consumului de energie corespund unei economii globale estimate la 390 milioane de tone de echivalent petrol (Mtep) pe an, adică 100 miliarde de euro pe an până în 2020. Ele vor permite diminuarea emisiilor de CO₂ cu 780 milioane tone pe an.

Aceste economii potențiale vor ajuta la reducerea consumului, estimat la 1,8% sau 470 Mtep pe an.

Realizarea obiectivului va permite reducerea impactului asupra schimbării climatice și dependenței UE față de importurile de combustibili fosili. Planul de Acțiune va avea de asemenea ca efect întărirea competitivității industriale, dezvoltarea exporturilor noilor tehnologii și va avea ca efecte pozitive asupra locurilor de muncă. Economii realizate vor compensa investițiile efectuate în tehnologiile inovatoare.

Măsurile propuse prin Planul de Acțiune

Măsurile reținute de Comisie și prezentate în Planul de Acțiune sunt acelea care prezintă cel mai bun raport cost/eficiență, adică acelea al căror ciclu de viață are costul de mediu cel mai redus, fără a depăși investițiile prevăzute în materie de energie. Unele dintre aceste măsuri sunt prioritare și deci trebuie luate fără amânare, în timp ce altele sunt de adoptat de-a lungul celor cinci ani prevăzuți pentru Planul de Acțiune.

Îmbunătățirea performanței energetice

În ceea ce privește **aparatele și echipamentele consumatoare de energie**, o acțiune eficientă înseamnă combinația dintre normele de randament energetic a

aparaturilor și sistemul adecvat de etichetare și estimare a performanțelor energetice destinate consumatorilor.

În acest scop, Planul de Acțiune prevede adoptarea unor norme minime de eco-concepție pentru îmbunătățirea randamentului energetic al celor 14 grupe de produse (printre care aparatele de încălzit, televizoarele și sursele de iluminat), ca și pentru alte game de produse pe termen lung. Între altele, Comisia dorește întărirea regulilor de etichetare, în special pentru o aducere la zi permanentă a clasificărilor și extinderea acestor reguli asupra altor echipamente.

Pe baza Directivei CE/32/2006 privind energetică a **utilităților finale**, Planul de Acțiune prevede extinderea câmpului de aplicare a directivei asupra performanței energetice a construcțiilor la micile construcții cât și asupra dezvoltării normelor minimale de performanță aplicabile construcțiilor noi sau renovate și promovarea locuințelor numite „pasive”.

Îmbunătățirea conversiei de energie

Sectorul transformării energiei consumă aproximativ 1/3 de energie primară, în timp ce randamentul energetic mediu de instalații de conversie se situează în jurul a aproximativ 40%. Potențialul de îmbunătățire este important și va permite reducerea semnificativă a pierderii de energie. Transportul și distribuția de energie sunt de asemenea surse de pierdere de energie asupra cărora se poate acționa.

Comisia va elabora prevederi minimale obligatorii de eficiență energetică pentru instalațiile de producere a electricității, de încălzire și de frig cu o putere mai mică de 20 de megawați și eventual pentru instalațiile cu o putere superioară.

Ea are în vedere și elaborarea, în cooperare cu profesioniștii din sector, a liniilor directoare privind bunele practici pentru instalațiile existente și a celor pentru furnizorii și distribuitorii de energie. Promovarea co-generării va fi întărită, iar racordarea unităților de producție descentralizate va fi încurajată.

Limitarea facturii legate de transporturi

Cu aproape 20% din consumul total de energie primară și creșterea cea mai rapidă în termeni de consum, sectorul transporturilor reprezintă în același timp un risc major pentru mediu (emisia de gaz cu efect de seră) și unul dintre factorii principali de dependență față de combustibili fosili. O acțiune asupra consumului majorității

promovării transporturilor alternative mai curate constituie elemente esențiale pentru rezolvarea acestor probleme.

Comisia are în vedere impunerea unui obiectiv restrictiv pentru reducerea emisiilor de la automobilele poluante în așa fel încât să atingă un prag de 120 g de CO₂/km până în 2012. Ea dorește să acționeze asupra componentelor de mașini cum ar fi climatizarea acestora sau cauciucurile, mai ales printr-o normă europeană referitoare la rezistența sau rularea și încurajarea controlului presiunii de umflare a cauciucurilor. Printre altele, întărirea regulilor asupra etichetării vehiculelor va permite promovarea vehiculelor cele mai performante pe planul consumului și campaniile de sensibilizare adecvate și achiziționarea vehiculelor curate de către autoritățile publice.

Transportul urban va constitui obiectul unei crizei al cărei scop va fi acela de a împărtăși experiența dobândită pentru încurajarea recurgerii la mijloacele de transport alternative cum ar fi transportul public, feromotor sau la așa-numitul *teletravail*/munca la distanță [activitatea este organizată/desfășurată pe baza utilizării tehnologiilor de informație, în afara localului firmei angajatoare, de exemplu la domiciliul angajatului sau la un centru public de transmitere a informațiilor – telecentru -].

Reducerea consumului energetic al altor modalități de transport – feroviar, aerian și maritim – va fi de asemenea analizată. Planul de Acțiune menționează inițiativa de includere a sectorului aerian în sistemul de schimbare a cotelor de gaz cu efect de seră, îmbunătățirea gestiunii traficului aerian (SESAR), introducerea celui de al treilea pachet feroviar, și racordarea navelor la rețeaua electrică atunci când se află la cheu.

Finanțări, stimulări și tarife

Planul de acțiune cuprinde mai multe tipuri de măsuri pentru facilitarea investițiilor destinate a crește eficiența energetică.

Comisia dorește să invite sectorul bancar să ofere posibilități de finanțare adaptate întreprinderilor mici și mijlocii și întreprinderilor care furnizează soluții în materie de eficiență energetică (societăți de servicii energetice). Între altele, crearea de parteneriate public-private va fi facilitată prin sectorul bancar privat, Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Banca Europeană de Investiții și Dezvoltare (BEI) și alte instituții financiare internaționale.

Utilizarea fondurilor structurale și de coeziune va permite acordarea unui sprijin regiunilor interesate din noile state membre, în special pentru sectorul de habitat.

Fiscalitatea reprezintă un instrument puternic de stimulare. Comisia se referă la elaborarea unei serii de măsuri privind fiscalitatea indirectă, revizuirea directivei privind fiscalitatea energiei, taxarea automobilelor particulare în funcție de poluarea lor și posibilitatea de a se recurge la alte avantaje fiscale în favoarea întreprinderilor și gospodăriilor.

Schimbarea comportamentului

Reușita Planului de Acțiune depinde fundamental de deciziile de cumpărare ale consumatorilor. Pentru a sensibiliza publicul față de importanța eficienței energetice, Comisia dorește să dezvolte un anumit număr de măsuri de educație, printre care programele de formare care abordează temele energiei și schimbările climatice.

Comisia consideră că autoritățile publice ar trebui să de exemplu. Ea prevede să obțină certificarea EMAS pentru ansamblul construcțiilor pe care le deține în proprietate, iar apoi să extindă această acțiune la toate instituțiile UE.

A adopta și dezvolta parteneriatele internaționale

Comisia estimează că politicile europene de dezvoltare și cele comerciale, ca și acordurile, tratatele și celelalte instrumente de dialog internațional sunt mijloace care permit promovarea difuziei și utilizării la nivel mondial a tehnologiilor și tehnicilor de înalt randament energetic.

Ea va organiza o conferință internațională în vederea adoptării unui acord-cadru privind eficiența energetică, care va implica principalii parteneri comerciali ai UE și organizațiile internaționale cheie.

Context

În Cartea Verde privind Strategia Europeană pentru Energie, Comisia a subliniat necesitatea de a se dezvolta politica de sporire a eficienței energetice. Obiectivul de reducere cu 20% a consumului de energie, fixat în prezentul plan de acțiune, face parte din măsurile pe care Consiliul European l-a cerut în martie 2006,

pentru a se asigura viabilitatea mediului înconjurător în cadrul politicii energetice europene.

Acte legate

Directiva CE/32/2006 a Parlamentului European și Consiliului, din 5 aprilie 2006, referitoare la eficiența energetică în utilizările finale și la serviciile energetice și care abrogă Directiva CEE/76/93, JO L 114 din 27.04.2006

UE a adoptat cadrul privind eficiența energetică în utilizările finale și serviciile energetice. Acesta stabilește obiectivul privind economiile de energie aplicabile statelor membre, obligă și pentru autoritățile publice naționale în materie de economie de energie și de cumpărare de energie eficientă și măsuri de promovare a eficienței energetice și a serviciilor energetice.

Cartea Verde a Comisiei, din 22 iunie 2005, „Eficiența energetică sau cum să consumăm mai puțin cu mai puțin”, Com/265 final (2005)

A lansat o vastă consultare publică ale cărei rezultate au contribuit la elaborarea prezentului plan de acțiune.

Comunicatul Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social și Comitetului pe Regiuni, din 26 aprilie 2000, „Planul de acțiune pentru întărirea eficienței energetice în Comunitatea Europeană”, Com/247 final (2000)

A preconizat adoptarea unor măsuri în favoarea eficienței energetice și de utilizare rațională a energiei.

Comunicatul Comisiei, din 29 aprilie 1998, „Eficiența energetică în Comunitatea Europeană – Spre o strategie de utilizare rațională a energiei”, Com/246 final/1998

Lansează dezbaterile privind realizarea acțiunilor care au în vedere promovarea economiilor de energie în Europa. Pune bazele planului de acțiune adoptat în 2000.

Decizia CE/181/98, din 23 septembrie 1997, privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Tratatului privind Carta Energiei și Protocolul

Cartei pentru Energie privind eficiența energetică și Mediul Înconjurător (JO L 69 din 09.03.1998)

Tratatul și protocolul stabilesc cadrul juridic de cooperare pe termen lung în domeniul energiei. Dispozițiile reglementează investițiile, comerțul de materii și produse energetice și tranzitul lor ca și promovarea eficienței energetice și a reducerii impactului asupra mediului legate de operațiile desfășurate de semnatar.

Stocuri petroliere strategice

Obligația pentru statele membre de a constitui și menține un nivel minim al stocului de petrol garantează securitatea aprovizionării UE din resursele petroliere. În contextul importanței petrolului în cadrul UE, al puternicei dependențe externe a UE pentru aprovizionarea cu produse petroliere și al incertitudinii geopolitice în mai multe regiuni petroliere, este indispensabil să se garanteze consumatorilor continuitatea accesului la produsele petroliere.

Act

Directiva CE/67/2006 a Consiliului, din 24 iulie 2006, care obligă Statele membre să mențină un nivel minim de stocuri de petrol brut și/sau de produse petroliere

Sinteza

În contextul geopolitic în care relația dintre ofertă și cerere este în general încordată, mai ales datorită cererii din partea noilor mari consumatori mondiali cum ar fi China, dependența Uniunii Europene de importurile de produse petroliere reprezintă o sursă de neliniște în creștere pentru perspectivele economice europene.

O criză de aprovizionare provocată de o ruptură fizică inopinată în aprovizionarea cu produse petroliere datorită unor riscuri terestre ar putea afecta serios activitatea economică europeană. Crize de aprovizionare pot de asemenea surveni și în interiorul UE.

Pentru a se asigura securitatea de aprovizionare cu resursele petroliere, UE a impus statelor membre să garanteze un nivel minim de stocuri de produse petroliere, utilizabile în caz de criză de aprovizionare pentru a se substitui lipsa de ofertă în totalitate sau în parte.

Obliga ia de stocuri strategice

Statele membre trebuie s - i constituie i s men in constant un nivel minim de stocuri de produse petroliere echivalent cu 90 de zile din consumul intern zilnic mediu din anul precedent.

Calculul consumului intern zilnic se bazeaz pe benzinele auto i carburan ii pentru avion, motorina, petrolul lampant i de tip kerosen.

Printre resursele petroliere care sunt acceptate în situa ia statistic a stocurilor strategice se num r : cantit ile stocate în porturile de desc rcare sau cele de la bordul vaselor petroliere aflate în port pentru a fi desc rcate, atunci când formalit ile portuare au fost îndeplinite; cantit ile aflate în rezervoarele de la intrarea în oleoducte sau cantit ile care se g sesc în rezervoarele din rafin rii. Pe de alt parte, anumite resurse nu pot fi integrate în situa ia statistic , cum ar fi: petrolul brut care se afl în z c minte; cantit ile pentru cal în naviga ia maritim ; cantit ile din oleoducte, camioane, vagoane-cistern ; din rezervoarele de la punctele de vânzare i aflate la micii consumatori; cantit ile de inute i rezervate pentru armat .

Statele membre, care dispun de o produc ie petrolier proprie, o pot deduce propor ional din obliga ia lor de stocare. Deducerea nu poate dep i 25% din consumul intern de stat membru.

Statele membre nu pot include în situa ia statistic a stocurilor lor strategice decât cantit ile care sunt în întregime la dispozi ia lor în caz de criz de aprovizionare cu petrol.

Modalit i de stocare

Modalit ile de stocare trebuie s garanteze disponibilitatea i accesibilitatea stocurilor pentru statele membre pentru ca ele s poat reac iona imediat în cazul unei crize de aprovizionare. Statele membre trebuie s poat st pâni utilizarea stocurilor i s le poat pune rapid la dispozi ia sectoarelor în care necesarul de aprovizionare este mai urgent.

Stocarea se poate baza pe un sistem de delegare par ial sau total c tre un organism sau agen ie de stocare. Statele membre vegheaz la transparen a modalit ilor de stocare i la aplicarea condi iilor echitabile i nediscriminatorii.

Stocurile pot fi conservate în afara teritoriului na ional, într-un alt stat membru. Statul membru pe al c rui teritoriu se afl depozitate stocurile î i exercit

controlul asupra acestora și garantează că acestea sunt cu adevărat disponibile. Statul membru –gazd nu include stocurile respective în situația statistică proprie.

Statele membre trebuie să asigure supravegherea administrativă a stocurilor lor, cu alte cuvinte ele trebuie să garanteze de încredere și controlul acestora.

Statele membre comunică Comisiei situația statistică a stocurilor existente la sfârșitul fiecărei luni, precizând numărul de zile de consum mediu al anului trecut pe care acestea le reprezintă.

Coordonare

În caz de criză de aprovizionare, are loc o acțiune coordonată, iar Comisia organizează o consultare între statele membre din proprie inițiativă sau la cererea unuia dintre ele.

Statele membre nu efectuează în principiu prelevări din stocurile care au drept efect reducerea lor sub nivelul minimal obligatoriu înaintea unei asemenea consultări decât într-o situație de urgență particulară.

Statele membre informează Comisia despre prelevările operate asupra stocurilor (data la care stocurile au devenit mai mici decât minimumul obligatoriu, cauza prelevărilor, măsurile luate pentru a se permite reconstituirea stocurilor, evoluția probabilă a stocurilor în timpul perioadei în care vor rămâne inferioare cantitativ minimumului obligatoriu).

Context

De la sfârșitul anilor '60, Uniunea Europeană era conștientă de necesitatea prevenirii eventualelor penurii de aprovizionare cu petrol.

Ca prognoză în caz de criză de aprovizionare trebuie inițiate acțiuni complementare care să promoveze eficiența energetică și deci să reducă consumul de hidrocarburi, să aprofundeze dialogul cu țările producătoare, să analizeze mai detaliat piețele pentru o mai bună diversificare a surselor de energie, mai ales pentru promovarea energiilor regenerabile etc.

Referin e

Act	Intrare în vigoare	Termen de adoptare de c tre statele membre	Jurnalul Oficial
Directiva CE/67/2006	28.08.2006	-	JO L 217 din 08.08.2006

Acte legate

Directiva CEE/238/73 a Consiliului, din 24 iulie 1973, privind m surile de atenuare a efectelor datorate dificult ilor de aprovizionare cu petrol brut i produse petroliere, JO L 228 din 16.08.1973

Directiva oblig statele membre s fie gata s ac ioneze. În al i termeni, ele trebuie s poat permite punerea pe pia a stocurilor, restrângerea consumului, asigurarea aprovizion rii consumatorilor prioritari i reglementarea pre urilor.

În caz de criz , Comisia convoac „Grupul de aprovizionare cu petrol”, care reune te exper ii în petrol din statele membre pentru a- i coordona m surile. Grupul analizeaz situa ia pie elor petroliere i posibilit ile lor de evolu ie pe termen scurt în eventualitatea unei crize de aprovizionare i discut m surile care ar putea fi adoptate în acea situa ie.

Decizia CEE/706/77 a Consiliului, din 7 noiembrie 1977, care fixeaz obiectivul comunitar de reducere a consumului de energie primar în caz de dificultate de aprovizionare cu petrol brut i produse petroliere, JO L 292 din 16.11.1977

Statele membre pot fi constrânse s - i reduc consumul de petrol. Comisia poate fixa ca obiectiv reducerea consumului de produse petroliere pân la 10% din consumul normal.

Cartea Verde a Comisiei, din 29 noiembrie 2000, intitulat „Spre o Strategie European de Securitate a Aprovizion rii”, Com. 769 final (2000)

Securitatea aprovizion rii, dimensiunea extern i extinderea

Pentru realizarea deplin a obiectivului unei energii sigure, competitive i durabile, UE trebuie s se implice i s coopereze cu rile dezvoltate i cele în

curs de dezvoltare, indiferent dac aceste state sunt produc toare, de tranzit sau consumatoare. Din preocuparea pentru eficien i coeren este esen ial ca UE i statele membre s se exprime printr-o singur voce asupra chestiunilor energetice interna ionale.

Într-un context de vulnerabilitate fa de aceste importuri, de eventuale crize energetice i de incertitudine care planeaz asupra aprovizion rii viitoare, UE trebuie s vegheze mai ales asupra adopt rii de m suri i de organiz rii de parteneriate pentru a garanta securitatea aprovizion rii sale energetice. Respectarea acquis-ului comunitar în materie de energie de c tre statele candidate este printre altele un element indispensabil pentru a se ajunge la aderarea acestora la UE.

(Grupul de Analiz i Prognoz)